

Шевченко В.А., студентка

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Катеринчук К.В.

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ СТ. 281 (ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ПОВІТРЯНИХ ПОЛЬОТІВ) КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Кримінальний кодекс України (далі – КК України) в статті 281 встановлює кримінальну відповідальність за порушення правил повітряних польотів. За особливостями конструкції складу злочину є те, що він належить до матеріальних, тобто об'єктивна сторона складу злочину включає три обов'язкові ознаки: по-перше, порушення правил безпеки польотів повітряних суден особами, які не є працівниками повітряного транспорту; по-друге, наслідки у вигляді створення небезпеки для життя людей або настання інших тяжких (ч. 1); наслідки, що спричинили потерпілому середньої тяжкості тілесні ушкодження або завдали великої матеріальної шкоди (ч. 2); загибель людей, або інші тяжкі наслідки (ч. 3). Третьою ознакою є наявність причинового зв'язку між суспільно небезпечним діянням (дія чи бездіяльність) та наслідками, що настали.

Проблемними питаннями є встановлення суспільно небезпечних наслідків об'єктивної сторони даного складу злочину та наступна їх кваліфікація. У ч. 1, 3 ст. 281 КК України не передбачено такої обставини, яка обтяжує цей злочин, як спричинення порушенням правил безпеки польотів тяжких тілесних ушкоджень.

Вийнятком є те, що ч. 2 ст. 281 КК України не охоплює заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, а в ч. 3 передбачено настання інших тяжких наслідків. Враховуючи, що загибель людей, як наслідок, охоплює смерть двох або більше осіб, та те, що інші тяжкі наслідки повинні бути однорідними з прямо зазначеними в диспозиції статті КК України, до інших

тяжких наслідків у ч. 3 ст. 281 КК України слід відносити заподіяння смерті принаймі одній особі або тяжких тілесних ушкоджень одному чи кільком потерпілим [1, с. 845, 2, с. 461]. Тобто, автори виключають кваліфікацію за сукупності злочинів. Інші науковці протилежної точки зору, та зазначають, що такі випадки мають кваліфікуватися за правилами про сукупність злочинів за ч. 2 ст. 281 і ст. 128 КК України [3, с. 633; 4, с. 476]. Ми підтримуємо думку першої групи науковці, що ч. 3 ст. 281 КК України «інші тяжкі наслідки» охоплює тяжке тілесне ушкодження, тому додаткової кваліфікації за ст. 128 (Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження) КК України не потребує.

У випадках заподіяння легкого тілесного ушкодження з необережності за загальним правилом не є кримінально караним, тому реальне заподіяння такої шкоди внаслідок порушення правил повітряних польотів також не тягне кримінальної відповідальності.

Список використаної літератури:

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – 9-те вид. переробл. та допов. – К. : Юрид. думка, 2012. – 1316 с.
2. Кримінальне право. Особлива частина : [підруч.] / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. – [2-ге вид.]. – К. : Дакор, 2013. – 786 с.
3. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / За ред. С.С. Яценка. – К.: А.С.К., 2002. – 936 с.
4. Кваліфікація злочинів, підслідних органам внутрішніх справ : [навч. посіб.] / за заг. ред. В.В. Коваленка ; за наук. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка. – К. : Атіка, 2011. – 648 с.